

Πρεσβεία της Ελλάδας στην Τιφλίδα
Γραφείο Οικονομικών και Εμπορικών Υποθέσεων

Η ΑΓΟΡΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΣΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ

Η παρούσα Έρευνα Αγοράς αφορά τους ακόλουθους κωδικούς της Συνδυασμένης Ονοματολογίας (Combined Nomenclature): HS [3003], [3004]

Τιφλίδα, Οκτώβριος, 2019

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ	3
B. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ	4
Πορεία ελληνικών εξαγωγών φαρμάκων στη Γεωργία	7
Γ. ΔΙΚΤΥΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ- ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ.....	8
Δ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	9
Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	11

A. ΓΕΝΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΓΟΡΑ ΦΑΡΜΑΚΩΝ ΓΕΩΡΓΙΑΣ

Η αγορά φαρμακευτικών προϊόντων της Γεωργίας αποτιμάται σε 1,6 δισεκ. λάρι και η αγορά υπηρεσιών υγειονομικής περίθαλψης σε 1,4 δισεκ. λάρι (2018)¹. Σύμφωνα με αναλυτές εδώ αγοράς, η αγορά φαρμάκου αναμένεται να σημειώσει ρυθμό ανάπτυξης περίπου 9% την περίοδο 2018-2021. Η τρέχουσα ετήσια κατά κεφαλήν φαρμακευτική δαπάνη στη Γεωργία ανέρχεται σε 1.072 δολ. (εξαιρουμένων των παραφαρμακευτικών προϊόντων), γεγονός που κατατάσσει τη Γεωργία στο μέσον περίπου της ομάδας αγορών με ομοειδή χαρακτηριστικά².

Η αγορά της Γεωργίας εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τις εισαγωγές. Πάνω από 85% των φαρμάκων που διατίθενται στην αγορά είναι εισαγόμενα και 15% παρασκευάζονται από εγχώριες εταιρείες. Στην αγορά διατίθεται ευρεία γκάμα φάρμακων που φέρουν εμπορικό σήμα, καθώς και γενόσημων φαρμάκων. Μεγάλες εταιρείες φαρμάκων μεταξύ των οποίων GlaxoSmithKline, MSD, Sanofi Pasteur, Abbott, Astra Zeneca κ.α. διαθέτουν τα προϊόντα τους στην εδώ αγορά.

Στην αγορά δραστηριοποιούνται 24 εγχώριοι παραγωγοί. Μεταξύ των κυριότερων Γεωργιανών εταιρειών παραγωγής φαρμάκων συγκαταλέγονται και οι:

- "GMP Ltd" (<http://gmp.ge/home/en>): Παράγει περί τα 200 φαρμακευτικά προϊόντα ενώ εξάγει τα προϊόντα της (περίπου 100 είδη φαρμακευτικών) με αγορές προορισμού: Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν, Καζακστάν, Κιργιστάν, Τατζικιστάν, Ουζμπεκιστάν, Μολδαβία, Ουκρανία.

- "Aversi Rational" (<http://www.rational.ge/en/about>): Παράγει πάνω από 200 είδη φαρμακευτικών προϊόντων. Εξάγει φάρμακα σε Αρμενία, Κιργιστάν, Τατζικιστάν, Ουκρανία.

Αν και στην αγορά δραστηριοποιούνται περί τους 90 εισαγωγείς/διανομείς φαρμακευτικών προϊόντων, το μεγαλύτερο ποσοστό των εισαγωγών, ποσοστό περίπου 75%, διενεργείται από τις τρεις μεγαλύτερες εταιρείες οι οποίες είναι παρούσες στην εμπορία χονδρικής και λιανικής: "GEPHA" (περίπου 32% επί των συνολικών εισαγωγών), "PSP" (περίπου 27% των εισαγωγών) και "Aversi" (περίπου 18% των εισαγωγών).

¹ Πηγή: Global Healthcare Group Georgia <http://ghg.com.ge>

² Πηγή: Gepha "Pharma Market Overview"

Τα γενόσημα φάρμακα αναλογούν σε 61% επί της συνολικής φαρμακευτικής δαπάνης, που αντιστοιχεί στο μέσο όρο της ΕΕ (50%)³. Το κομμάτι της αγοράς που αφορά τα μη συνταγογραφούμενα φάρμακα (Over-the-Counter) ήταν κυρίαρχο έως το 2014, οπότε και εισήχθη στη χώρα υποχρέωση προσκόμισης συνταγής για περισσότερα από 6.000 φάρμακα, ώστε σήμερα το ποσοστό διάθεσης ανάμεσα σε συνταγογραφούμενα και μη συνταγογραφούμενα φάρμακα ανέρχεται σήμερα στα ίδια περίπου επίπεδα⁴.

B. ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

Σύμφωνα με στοιχεία της Γεωργιανής Στατιστικής Υπηρεσίας (Geostat), οι **εξαγωγές** φαρμάκων από Γεωργία (κωδ. Σ.Ο. **3003 και 3004**) συνιστούν 4,4% επί των συνολικών εξαγωγών Γεωργίας το 2018 με συνολική αξία 147,1 εκ. δολ.

Η αξία των Γεωργιανών εξαγωγών φαρμάκων σημείωσε αύξηση την τριετία 2016-2018: Από τα επίπεδα των 109 εκ. δολ. το 2016 κατέγραψαν διαδοχική αύξηση κατά 28,9 % το 2017 και 5% το 2018. Κυριότερες αγορές προορισμού των Γεωργιανών εξαγωγών φαρμάκων είναι γειτονικές χώρες (Αρμενία, Αζερμπαϊτζάν), χώρες Κ.Ασίας (κυρίως Ουζμπεκιστάν) και Ουκρανία.

Οι **εισαγωγές μη συσκευασμένων φαρμάκων** στη Γεωργία (**3003**) το 2018 ανήλθαν σε **183 τόνους, αξίας 7,1 εκ. δολ.**, σημειώνοντας μείωση κατά 28,4% σε όγκο και κατά 8,5% σε αξία έναντι του 2017. Σημαντικότεροι προμηθευτές της γεωργιανής αγοράς το 2018 στην κατηγορία ήταν: **Ινδία** (68,4 τόνοι αξίας 1,98 εκ. δολ.) , **Κίνα** (46 τόνοι αξίας 857.900 δολ.) και **ΗΠΑ** (16,2 τόνοι αξίας 811.500 δολ.).

Η Ελλάδα κατέχει μερίδιο 5,9% επί της αξίας και 9,4% σε όγκο εισαγωγών μη συσκευασμένων φαρμάκων (3003): Η αξία εισαγωγών από την Ελλάδα ανήλθε σε 418.100 δολ το 2018 αυξημένη 81% έναντι των επιπέδων 2017, ενώ ο όγκος εισαγωγών ανήλθε σε 17,2 τόνους.

³ Σύμφωνα με έρευνα αγοράς της "Frost & Sullivan"

⁴ Πηγή: Gepha: "Pharma Market Overview"

Πίνακας 1: Εισαγωγές Γεωργίας στην κατηγορία μη συσκευασμένων φαρμάκων (κωδ.3003) και κυριότεροι προμηθευτές

Αξία σε χιλ. δολ. Ποσότητα σε τόνους

	2016		2017		2018	
	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα
Σύνολο	6.607,4	173,8	7.799,9	255,9	7.133,2	183,0
<i>Εκ των οποίων</i>						
Ινδία	1.974,6	60,0	2.457,3	96,2	1.988,8	68,4
Κίνα	548,2	27,1	1.274,0	76,6	857,9	46,1
ΗΠΑ	413,7	5,3	1.089,0	18,1	811,5	16,2
Ουκρανία	762,0	13,8	392,6	4,1	758,4	13,4
Λετονία	512,8	2,8	495,7	3,0	673,2	1,9
Ιταλία	598,3	1,2	290,1	0,6	551,6	0,9
Ελλάδα	344,0	27,8	230,9	16,8	418,1	17,2
Ν.Κορέα	216,4	7,2	166,3	4,7	237,7	6,8
Βορεία Μακεδονία	103,0	1,2	118,2	1,8	224,4	2,5
Ισπανία	396,3	11,0	507,5	16,9	205,2	7,1

Πηγή: Geostat

Οι εισαγωγές συσκευασμένων φαρμάκων (3004) κατέγραψαν αύξηση 2,6% σε όγκο το 2018 σε σχέση με το 2017, η αξία τους εντούτοις μειώθηκε 1,7% έναντι του 2017 ανερχόμενη σε **338,8 εκ. δολ.** Κυριότεροι προμηθευτές στην κατηγορία το 2018 ήταν: Τουρκία (849 τόνοι αξίας 60,34 εκ. δολ.), Γερμανία (605,6 τόνοι αξίας 37,8 εκ.), Ουγγαρία (260 τόνοι αξίας 31,4 εκ.)

Το μερίδιο των εισαγωγών από Ελλάδα στην κατηγ.3004, το 2018 ανήλθε σε **2,4% κατ' αξία** και **1,6% σε όγκο (184,9 τόνοι αξίας 8 εκ. δολ)**. Αξιοσημείωτη είναι η διεύρυνση των εισαγωγών από Ελλάδα στην κατηγ.3004 την τριετία 2016-2018: Έτσι από τα επίπεδα των 2,78 εκ. δολ. και 81,6 τόνους το 2016, οι εισαγωγές από τη χώρα μας αυξήθηκαν 146% σε αξία και 150% σε όγκο το 2017 έναντι του 2016 και ακολούθως κατά 17% σε αξία, εντούτοις κατέγραψαν μείωση 9,5% κατ' όγκο.

Πίνακας 2: Εισαγωγές Γεωργίας στην κατηγορία συσκευασμένων φαρμάκων (κωδ.3004) και κυριότεροι προμηθευτές

Αξία σε χιλ. δολ. Ποσότητα σε τόνους

	2016		2017		% μετ. 17/16		2018		% μετ. 18/17	
	Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα	σε αξία	σε όγκο	Αξία	Ποσότητα	σε αξία	σε όγκο
Σύνολο	326.066,5	10.783,1	344.758,4	11.083,5	5,7	2,8	338.858,2	11.377,1	- 1,7	2,6
<i>Εκ των οποίων</i>										
Τουρκία	51.017,1	727,9	66.702,7	817,8	30,7	12,4	60.344,1	849,1	- 9,5	3,8
Γερμανία	31.246,5	621,5	36.440,6	692,7	16,6	11,5	37.886,9	605,6	4,0	- 12,6
Ουγγαρία	27.625,7	232,8	34.699,5	295,2	25,6	26,8	31.420,4	260,2	- 9,5	- 11,9
Γαλλία	22.181,0	156,3	23.229,5	157,6	4,7	0,9	26.270,1	188,1	13,1	19,4
Μ.Βρετανία	6.153,2	36,0	6.904,4	59,7	12,2	66,1	16.915,7	64,1	145,0	7,3
Ουκρανία	9.811,6	1.637,4	11.072,4	1.617,3	12,9	-1,2	15.037,3	1.630,5	35,8	0,8
Ελβετία	6.564,7	80,1	8.853,4	67,6	34,9	-15,6	12.974,8	35,3	46,6	- 47,8
Ρωσία	9.706,6	847,3	10.635,2	831,4	9,6	-1,9	12.382,7	928,8	16,4	11,7
Πολωνία	6.942,9	146,7	9.630,2	482,4	38,7	228,9	11.833,4	601,7	22,9	24,7
Βουλγαρία	9.729,1	169,0	10.510,7	199,4	8,0	18,0	10.717,7	242,2	2,0	21,5
Σλοβενία	8.304,3	153,7	10.325,4	159,6	24,3	3,9	10.704,1	137,2	3,7	- 14,1
Ινδία	15.580,1	739,0	10.725,7	570,6	-31,2	-22,8	10.694,9	449,5	- 0,3	- 21,2
Αυστρία	9.596,9	142,1	11.850,6	166,0	23,5	16,9	9.425,2	143,8	-20,5	- 13,4
Ελλάδα	2.780,3	81,6	6.852,6	204,4	146,5	150,5	8.018,2	184,9	17,0	- 9,5
Ολλανδία	7.916,8	93,4	8.411,4	88,8	6,2	-4,9	7.055,8	82,1	- 16,1	- 7,6
Βέλγιο	6.160,1	288,2	4.141,3	67,6	-32,8	-76,5	6.394,7	12,1	54,4	- 82,2
Ιταλία	3.623,3	114,2	4.685,3	116,5	29,3	2,0	5.243,6	143,3	11,9	23,0
Ισπανία	3.415,9	206,3	3.058,0	147,2	-10,5	-28,7	4.125,5	137,6	34,9	- 6,5
Ρουμανία	2.052,2	43,7	3.495,8	74,3	70,3	70,1	3.884,9	70,1	11,1	- 5,8
Λεττονία	3.258,4	45,3	3.096,4	41,5	-5,0	-8,2	3.792,5	48,3	22,5	16,2

Πηγή: Geostat, επεξεργασία δική μας

Πορεία ελληνικών εξαγωγών φαρμάκων στη Γεωργία

Σύμφωνα με στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής (ΕΛ.ΣΤΑΤ.) οι εξαγωγές ελληνικών φαρμάκων προς Γεωργία αφορούν την κατηγορία των συσκευασμένων (3004).

Παρατηρείται απόκλιση των στατιστικών δεδομένων ΕΛ.ΣΤΑΤ. για τις εξαγωγές μας στην κατηγ. 3004 και τα στοιχεία Geostat για τις εισαγωγές από Ελλάδα στην εν λόγω κατηγορία τα έτη 2016 και 2017. Σημειωτέον, σύμφωνα με τα στοιχεία της Geostat καταγράφονται και εισαγωγές από τη χώρα μας στην κατηγ. 3003 (μη συσκευασμένα φάρμακα).

Σύμφωνα με στοιχεία της ΕΛ.ΣΤΑΤ. καταγράφεται διαδοχική αύξηση στην αξία των εξαγωγών συσκευασμένων φαρμάκων την διετία 2017-2018:

Πίνακας 3: Ελληνικές εξαγωγές φαρμάκων (κωδ.3004) στη Γεωργία 2016-2018

Αξία σε Ευρώ ποσότητα σε κιλά

2016		2017		% μετ.αξία 17/16	% μετ.όγκου 17/16	2018*		% μετ.αξία 18/17	% μετ.όγκου 18/17
Αξία	Ποσότητα	Αξία	Ποσότητα			Αξία	Ποσότητα		
2.486.560	116.642	4.521.084	234.761	82	101	4.827.771	186.450	7	-21

**προσωρινά στοιχεία*

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ.

Γ. ΔΙΚΤΥΑ ΔΙΑΝΟΜΗΣ ΦΑΡΜΑΚΕΥΤΙΚΩΝ - ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΣ

Η αγορά φαρμάκων στη Γεωργία παρουσιάζει υψηλό βαθμό συγκέντρωσης. Οι τέσσερις μεγαλύτερες εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην εμπορία φαρμάκων (χονδρική και λιανική) κατέχουν 70% με 75% μερίδιο αγοράς στη λιανική.

Στη αγορά φαρμάκων της Γεωργίας, οι μεγαλύτερες εταιρείες είναι κάθετα ολοκληρωμένες και στο ιδιοκτησιακό καθεστώς τους ανήκουν εταιρείες παραγωγής φαρμάκων, αλυσίδες φαρμακείων, κλινικές (όπως "Global Healthcare Group" και "Aversi") ή/και εταιρείες ιατρικής ασφάλισης (όπως ο όμιλος "PSP"). Περί τα 850 φαρμακεία είναι υποκαταστήματα αλυσίδων φαρμακείων.

Ο αριθμός φαρμακείων αναλογικά με τον πληθυσμό είναι υψηλός με εκτεταμένη γεωγραφική κάλυψη. Σύμφωνα με την Κρατική Υπηρεσία Ρύθμισης Ιατρικών Δραστηριοτήτων (State Regulation Agency for Medical Activities), στη χώρα λειτουργούν 2.339 φαρμακεία, εκ των οποίων 1.018 στην Τιφλίδα και 1.321 υποκαταστήματα στις περιφέρειες.

Τα έσοδα ενός υποκαταστήματος αλυσίδας φαρμακείων είναι τριπλάσια κατά μέσο όρο σε σχέση με τα ανεξάρτητα φαρμακεία⁵.

Οι μεγαλύτερες αλυσίδες φαρμακείων στην αγορά Γεωργίας είναι:

PSP http://www.psp.ge/	Δραστηριοποιείται στην αγορά από το 1994, όταν ξεκίνησε να εισάγει φάρμακα από την Ευρώπη. Το 2000, η φαρμακευτική επιχείρηση "GMP" που ανήκει στον όμιλο "PSP" άρχισε να παράγει φάρμακα και να εξάγει σε 11 χώρες. Στον ιδιοκτησιακό έλεγχο του ομίλου ανήκει και ασφαλιστική εταιρεία υγείας και μια αλυσίδα με περίπου 210 φαρμακεία σε όλη τη Γεωργία.
GEPHA http://ghg.com.ge/	Η αλυσίδα GEPHA ανήκει στον όμιλο Georgian Healthcare Group και δημιουργήθηκε από συγχώνευση (2016) των δύο αλυσίδων φαρμακείων GPC και Pharmadepot. Η αλυσίδα διαθέτει περίπου 270 φαρμακεία.
Aversi https://www.aversi.ge/en/	Διαθέτει περίπου 103 φαρμακεία στην Τιφλίδα και 125 φαρμακεία στην υπόλοιπη χώρα. Στον ιδιοκτησιακό της έλεγχο ανήκει η φαρμακοβιομηχανία "Aversi-Rational" και λειτουργεί πολυκλινικές με την επωνυμία "Aversi", ενώ κατέχει και την ασφαλιστική εταιρεία υγείας "Alpha".

⁵ Caucasus Business Week: "Pharmaceutical Market Insight from Experto Consulting", 25.9.2018

**Έσοδα κυριότερων ανταγωνιστριών εταιρειών στην αγορά φαρμάκου της Γεωργίας
(2017)**

Εταιρεία	Έσοδα 2017 εκ. λάρι	Μερίδιο αγοράς
<i>Global Healthcare Group</i>	450	30
<i>PSP</i>	443	29
<i>Aversi</i>	277	18
<i>Άλλες</i>	387	23

Πηγή: *Global Healthcare Group*

Δ. ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι πιο πρόσφατες μεταρρυθμίσεις στην εγχώρια αγορά φαρμάκων, αφορούν κυρίως τη δυνατότητα παράλληλων εισαγωγών και την απλοποιημένη διαδικασία καταχώρησης φαρμάκων που είναι αναγνωρισμένα από διεθνείς υπηρεσίες ελέγχου, όπως λχ από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (European Medicines Agency), Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA).

Ο Νόμος για τα Φάρμακα και τις Φαρμακευτικές Δραστηριότητες ("Law on Medicines and Pharmaceutical Activities) διέπει τη διαδικασία χορήγησης άδειας κυκλοφορίας φαρμακευτικών προϊόντων στη Γεωργία. Σχετικό link:
<https://matsne.gov.ge/en/document/download/29836/22/en/pdf>

Σύμφωνα με τη νομοθεσία, τα φαρμακευτικά προϊόντα προκειμένου να διατεθούν στην Γεωργιανή αγορά, πρέπει προηγουμένως να καταχωρηθούν στο Μητρώο Φαρμακευτικών προϊόντων που έχουν λάβει άδεια εμπορίας από τον Οργανισμό Κρατικής Ρύθμισης Ιατρικών Δραστηριοτήτων του Υπουργείου Εργασίας, Υγείας και Κοινωνικής Προστασίας της Γεωργίας (Departmental Registry of the State Regulation Agency for Medical Activities).

Η νομοθεσία προβλέπει δύο καθεστάτα χορήγησης άδειας εμπορίας φαρμακευτικών προϊόντων:

α) Καθεστώς αναγνώρισης εγγραφής φαρμακευτικού προϊόντος από εγκεκριμένο διεθνή εταίρο (recognition regime of state registration of a pharmaceutical product)

β) Εθνικό καθεστώς αναγνώρισης (national regime of state registration of a pharmaceutical product).

Ειδικότερα όσον αφορά:

α) Καθεστώς αναγνώρισης της κρατικής καταχώρισης φαρμακευτικών προϊόντων

Φάρμακα που φέρουν εμπορικό σήμα (brand name) ή γενόσημα φάρμακα μπορούν να καταχωρηθούν στο Μητρώο Φαρμακευτικών Προϊόντων (Departmental Registry) με βάση την αποδοχή τους από ένα προ-εγκεκριμένο διακυβερνητικό ρυθμιστικό φορέα ή ρυθμιστικό φορέα άλλης χώρας. Ο κατάλογος των αποδεκτών ρυθμιστικών οργάνων περιλαμβάνει τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό Φαρμάκων (European Medicines Agency EMA), την Υπηρεσία Τροφίμων και Φαρμάκων των ΗΠΑ (FDA), καθώς και ρυθμιστικούς φορείς διαφόρων ευρωπαϊκών χωρών, Ιαπωνίας, Αυστραλίας και Νέας Ζηλανδίας.

Για τη διενέργεια πρώτης εισαγωγής φαρμακευτικού προϊόντος (first time import) με το καθεστώς αναγνώρισης κρατικής εγγραφής, ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει αίτηση συνοδευόμενη με τα απαραίτητα έγγραφα που περιλαμβάνει αναλυτικά ο Νόμος, καθώς και τέλος εγγραφής.

β) Εθνικό καθεστώς κρατικής καταχώρισης φαρμάκων

Ο δεύτερος τύπος εγγραφής στο Μητρώο Φαρμακευτικών Προϊόντων είναι γνωστός ως εθνική αναγνώριση. Πρόσωπο που ενδιαφέρεται για την εγγραφή φαρμακευτικού προϊόντος με καθεστώς εθνικής αναγνώρισης μπορεί να είναι παραγωγός φαρμακευτικού προϊόντος (manufacturer) ή κάτοχος άδειας εμπορίας (trade licence holder). Ο ενδιαφερόμενος πρέπει να υποβάλει αίτηση στο State Regulation Agency for Medical Activities μαζί με τα απαιτούμενα από το Νόμο έγγραφα που συνίστανται σε διοικητικές και επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες για το φαρμακευτικό προϊόν καθώς και απόδειξη καταβολής του τέλους εγγραφής ύψος οποίας διαφοροποιείται ανάλογα αν το φαρμακευτικό προϊόν φέρει εμπορικό σήμα ή αν είναι γενόσημο.

Δασμολογικό/ φορολογικό καθεστώς

Η εισαγωγή φαρμάκων στις κατηγορίες 3003 και 3004 είναι ελεύθερη δασμού, για την εισαγωγή εντούτοις απαιτείται το φαρμακευτικό προϊόν να έχει προηγουμένως εγγραφεί/καταχωρηθεί στη Γεωργία. Επίσης, ισχύει μηδενικός ΦΠΑ για τα φάρμακα.

Ε. ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η Γεωργιανή αγορά υγείας σύμφωνα με οικονομικούς αναλυτές εκτιμάται ότι θα ανέλθει σε 4,8 δισεκ. Λάρι Γεωργίας έως το 2021 έναντι επιπέδων 3,8 δισεκ. Λάρι το 2018 και ρυθμό ανάπτυξης 8% την περίοδο 2018-2021⁶.

Παράγοντες που συντελούν στην περαιτέρω ανάπτυξη της αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών υγείας της Γεωργίας, συμπεριλαμβανομένου του τμήματος των φαρμακευτικών προϊόντων (43% επί της συνολικής αγοράς προϊόντων και υπηρεσιών υγείας), συνίστανται κυρίως σε προσδοκώμενη άνοδο του εισοδήματος του πληθυσμού και αύξηση της δημόσιας ευαισθητοποίησης του σε θέματα υγείας. Σύμφωνα με εκτιμήσεις διεθνών οικονομικών οργανισμών ο ρυθμός ανάπτυξης στη χώρα τα προσεχή έτη θα κινηθεί σε περίπου 5%, ενώ αναμένεται αύξηση και στο κατά κεφαλήν εισόδημα σε επίπεδα υψηλότερα σε σχέση με άλλες χώρες Ν.Καυκάσου.

Παράλληλα, η αύξηση της δημόσιας ευαισθητοποίησης σε θέματα προληπτικής ιατρικής δημιουργεί ευνοϊκές προοπτικές ανάπτυξης για την αγορά προϊόντων και υπηρεσιών υγείας Γεωργίας ιδίως αν ληφθεί υπόψη και η δυναμική αύξηση των προγραμμάτων υγειονομικής ασφαλιστικής κάλυψης για τους εργαζόμενους.

Σταθμίζοντας τα ανωτέρω, τις συνθήκες ανταγωνισμού αλλά και τις ανάγκες εδώ αγοράς, οι Έλληνες εξαγωγείς φαρμάκων θα μπορούσαν να διερευνήσουν δυνατότητες τοποθέτησης φαρμακευτικών προϊόντων τους στην εδώ αγορά, λαμβάνοντας υπόψη το ευνοϊκό καθεστώς πρόσβασης στην αγορά, στην οποία το ποσοστό των εισαγόμενων φαρμάκων είναι υψηλότερο (85%) και ένα ήδη διαμορφωμένο μερίδιο αγοράς των ελληνικών φαρμάκων στην εδώ αγορά.

Η Προϊσταμένη,
Δέσποινα Δαουτάκου
Σύμβουλος ΟΕΥ Α΄

⁶ Εκτίμηση "Frost & Sullivan"